

Zemědělský
výzkumný ústav
Kroměříž, s. r. o.
Havlíčková 2787
767 01 Kroměříž
tel.: 573 317 138
573 317 141
www.vukrom.cz

OBILNÁŘSKÉ LISTY 6/2003

Časopis pro agronomy
nejen s obilnářskými informacemi
XI. ročník

P.P.
O.P. 713 13/02
767 01 Kroměříž 1

foto: Z. Tvarůžková

Z obsahu:

- ✓ Jaký byl loňský rok ve vývoji počasí
- ✓ Agrokrom – začínáme pracovat s mapami
- ✓ Recenze
- ✓ Nabídka knihovny Zemědělského výzkumného ústavu Kroměříž, s.r.o.

Agrometeorologické hodnocení vegetačního období v Kroměříží v roce 2003

Ing. Radomíra Střalková, Ph.D., RNDr. Ilona Svobodová,
Eva Lecianová, Jitka Podešvová
Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž, s.r.o.

Nepříznivý průběh zimy 2002/2003 významným způsobem ovlivnil vývoj ozimých obilnin (Martínek, Prášilová, 2003, Míša a kol., 2003), ale jarní práce mohly být zahájeny včas, tak jak doporučuje metodika (Onderka a kol. 2001).

První průměrná denní teplota vzduchu nad 5 °C se vyskytla už 9. 3. 2003. Po čtyřech dnech však teploty poklesly a nad 5 °C vystoupily až 24. 3. V půdě byla už 25. 3. teplota příznivá jak pro nitrifikaci (Střalková a kol., 2003) tak pro klíčení a vzházení rostlin (3–5 °C). Za těchto teplotních podmínek proběhlo 25. 3. 2003 zasetí pšenice jarní na pozemcích s vymrznutými porosty pšenice ozimé a 27. 3. 2003 byly zasety i jarní ječmeny, jejichž termín setí se v uplynulých deseti letech pohyboval v rozptěti od 13. 3. v roce 1997 a 2002 do 19. 4. v roce 1996.

Po 3. 4. došlo k opětovnému poklesu průměrných denních teplot pod 5 °C. Nástup velkého vegetačního období, tedy nástup dnů s průměrnou denní teplotou vzduchu nad 5 °C, se tak posunul až na 12. 4. Další růst teplot pak probíhal poměrně rychle, kdy 14. 4. nastoupilo hlavní vegetační období (nástup dnů s průměrnou denní teplotou vzduchu > 10 °C) a 28. 4. vegetační léto (nástup dnů s průměrnou denní teplotou vzduchu > 15 °C).

Vlhkostní podmínky v půdě (Tab. 1) po mimořádně suchém únoru (2 % normálu) a silně suchém březnu (22,3 % normálu) umožnily bezproblémové zasetí jařin. Povrchová vrstva půdy byla vlhá a zasetá obilka měla dostatek kyslíku pro vzházení. Potřebnou vláhu pak získala v průběhu dubna, který byl srážkově normální (85,7 % normálu).

V tomto jarním období byl zaznamenán 12. 4. 2003 poslední mrazový den (denní minimum < 0 °C) a 14. 4. 2003 nastoupilo hlavní vegetační období (dny s průměrnou denní teplotou > 10 °C). Ke stejnému datu bylo pozorováno vzházení porostů a sice 13. 4. 2003 u jarní pšenice a 14. 4. 2003 u jarního ječmene.

Nástup vegetačního léta (dny s průměrnou denní teplotou > 15 °C) dne 26. 4. 2003 u porostů jarního ječmene i jarní pšenice je spojen se začátkem odnožování, po kterém byl velmi brzo a to 29. 4. 2003 zaznamenán již první letní den (denní maximum ≥ 25 °C).

Počty jednotlivých teplotních dní jako je den arktický (maximum ≤ -10,0 °C); ledový (maximum < 0,0 °C); mrazový (minimum < 0,0 °C); letní (maximum ≥ 25,0 °C) a tropický (maximum ≥ 30,0 °C) uvádí pro sledované období Tab. 2. Hodnocené období bylo uzavřeno k 31. 10. 2003, proto lze očekávat ještě několik mrazových i ledových resp. arktických dní ve zbytku roku 2003.

Rok 2003 byl charakteristický neobvykle vysokým počtem tropických dní

Životní procesy rostlin jsou ovlivňovány více než průměrnými teplotami teplotními extrémy, což letošní zima potvrdila. V námi sledovaném období (1. 1.–31. 10. 2003) bylo dosaženo absolutního teplotního minima dne 12. 1. 2003 a to -18,1 °C (přízemní minimum), absolutní maximum 36,3 °C bylo naměřeno dne 13. 8. 2003. Podle dostupných údajů z předešlých let 1965–2002 se hodnoty absolutního maxima teploty vzduchu v Kroměříži pohybovaly od 29,6 °C v roce 1978 do 36,8 °C v roce 1992.

Za pozornost rozhodně stojí i výskyt tropických dní Graf 1 (sloupce znázorňující roky 1971, 1981, 1991 a 2001 jsou odlišeny bílou barvou pro lepší orientaci v grafu), které svým počtem 22 v letošním roce dosáhly 213 % dlouhodobého průměru (Tab. 2). První tropický den byl zaznamenán již 8. 5. 2003. Spolu s 14. 5. 1969 jsou to celkem dva tropické dny, které byly v Kroměříži od roku 1965 zaznamenány v měsíci květnu. V červnu letošního roku pak byly zaznamenány 4, v červenci 6 a v srpnu 11 tropických dní. Teplotně byl květen silně nadnormální, červen a srpen dokonce mimořádně nadnormální. Měsíce červenec a září byly teplotně normální.

Tab.1: Sumy srážek a průměrné teploty v roce 2003

měsíc	Srážkový úhrn (mm)		průměrná teplota (°C)	
	2003	1901–1950	2003	1901–1950
leden	18,9	27,0	-1,9	-2,2
únor	0,5	25,0	-2,8	-0,7
březen	6,9	31,0	4,4	3,7
duben	36,0	42,0	8,9	8,7
květen	44,4	65,0	16,9	14,2
červen	33,6	74,0	20,9	16,9
červenec	107,6	78,0	19,8	18,8
srpen	20,2	78,0	21,7	17,8
září	31,1	52,0	14,9	14,2
říjen	66,2	51,0	6,8	8,9

